

Halloween en Allerheiligen – griezelen of verwerken?

Speciaal denken aan dierbaren die overleden zijn, wanneer doe je dat? Het kan immers helpen om eigen gemis te verwerken. En als je je met iemand verbonden voelde en dat nog steeds voelt, dan is het ook gewoon mooi om nog eens over diegene te mijmeren. Zelfs als dat geen “nut” zou hebben – *so what?* Dan kun je nog steeds voelen dat het “zin” heeft. In de film *De Beentjes van Sint Hildegard* noemt hoofdpersoon Jan (Herman Finkers) dat verschil tussen nut en zin. Je hébt nu eenmaal gedachten en gevoelens rond een dierbare.

Nu is de ene overledene de andere niet. Neem die Hildegard. Zij was een dame midden in de Middeleeuwen (12e eeuw). Pas recent, in 2012, is ze heilig verklaard. In elk geval was ze uitzonderlijk. Intelligent, zelfstandig in doen en denken, én vroom. Ze had mystieke visioenen, was non, en leidde een nonnenklooster. Intussen was ze ook schrijfster, schilder en componist. Ze schreef op wat ze zag, en probeerde haar visioenen ook in kleurschetsen vast te leggen. En ze liet diverse muziekstukken na. Tja, dat doet niet iedereen haar na.

Maar terug naar die vraag, ook tussen gewone stervelingen: heb ik een speciaal moment om aan een overleden dierbare te denken? De Rooms-Katholieke kerk viert op 1 november ‘Allerheiligen’. Om te denken aan bijzondere mensen zoals deze Hildegard von Bingen. Maar gelukkig volgt dan op 2 november Allerzielen: voor Jan met de pet. Kijk, dát idee hebben sommige protestantse kerken overgenomen. Rond die 2^e november kun je dan terecht in kerkgebouwen om bijvoorbeeld een kaarsje aan te steken ter herinnering aan een dierbare. Of om ergens te gaan zitten en aan diegene te denken. Om te bidden, om aan God te vertellen hoe je je voelt. Of aan een daarvoor aanwezig kerklid, onder vier ogen. Zo kun je gevoelens kwijt; je hart lucht geven. Er zijn ook kerken die iets dergelijks liever doen op ‘Eeuwigheidszondag’ (dit jaar op 21 november). Dan noemen ze vaak ook hardop de namen van overleden kerkleden van dat jaar, tijdens een dienst.

Van kerken en Allerheiligen naar *Halloween* lijkt een grote stap. Maar *Halloween* betekent letterlijk: de avond vóór Alle(r)heiligen – in het Engels: *All Hallows Eve*. Die avond is een beetje een griezelfeest geworden. Want ja, als het over overleden mensen gaat – begraafplaatsen in het donker zijn nu eenmaal een beetje griezelig.

Nu is het als kind vast leuk om een beetje te griezelen – al worden sommigen echt bang door de doodshoofden of andere griezels die ze dan zien. Maar als je ouder bent? Dan heb je misschien eerder behoefte aan speciale dagen of plekken om te kunnen denken aan wie jou dierbaar zijn.

Vaak kun je van hen wel iets moois noemen, iets waar je liefde in proeft. Daar hoeft zo iemand niet een heilige voor te zijn. De meeste mensen hebben gelukkig mooie kanten. En iemands niet-mooie kanten dan? Ja, die kunnen lastig zijn. Die kunnen nog lang nawerken bij kinderen of andere nabestaanden. En het is goed om ook daar eerlijk bij stil te staan. Ook als dat zelfs boosheid oproept. Of alsnog verdriet. Maar dan? Het verleden verander je tóch niet meer... Nee. Toch kun je zulke gevoelens bijvoorbeeld in een gebed wel naar God toe uiten. Zo krijg je zelf misschien iets meer lucht. Bijna niemand noem je een griezel. Maar wie weet gun je goede herinneringen zo *meer* ruimte.

Rob Nijhoff, 18 november 2021; reacties: predikant@duiven-velp.nl